

V I N A Ř S K É _ C E N T R U M _ V A L T I C E

autor
MARTIN MÁLEK

projekt
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

vedoucí práce
Ing.arch, akad.arch. JAN HENDRYCH

asistent
Ing.arch. JIŘÍ JANĎOUREK

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI_FAKULTA UMĚNÍ A ARCHITEKTURY_LS 2015

ZADÁNÍ
Předmětem zadání je návrh objektu centra kultury vína, který má sloužit pro jeho prezentaci a výrobu. Kromě toho bude také výukovým a školícím centrem a bude poskytovat příležitostné ubytování.

ŠIRŠÍ VZTAHY
Výběr pozemku byl na mém uvážení. Objekt jsem se rozhodnul zasadit do mého rodného města Valtice v Jihomoravském vinařském kraji, které je zároveň hlavním městem vína a je po staletí spojeno s vinařskou kulturou. Vinnou révu donesli na Moravu už staří Římané. K rozvoji vinařství dále docházelo se zakládáním klášterů a poté s příchodem Lichteinsteinů, kteří vysazovali nové vinice a kultivovali odrůdy. Celý krajinný útvar Valtic a okolí je dnes znám pod názvem Lednicko-Valtický areál a je jednou z nejrozsáhlejších památek Unesco. Lichteinsteinové propojovali architekturu s okolní přírodou. Zakládali přímé dlouhé osy alejí, které vyzářují z Valtic jako paprsky a jednotlivé stavby (sálehy) umísťovali do otevřené krajiny. Sálehy jsou vystavěny v osách navzájem k sobě směřujících. Tyto optické vazby pak vytvářejí průhledy v krajině. Toto velkorysé krajinné alio je svým rozsahem naprosto ojedinělé. Po staletí zde byl budován respekt a pokora k přírodě. Areál je dokonalým příkladem, jak smysluplně propojit estetické hodnoty z hospodářským využitím krajiny. Dnes je celý komplex prokán sítí cyklostezek a v okolí Valtic vinařských naučných stezek. Obec disponuje 587 ha vysazených vinic.

TÉMA VINAŘSTVÍ
Vína se vždy vyrábělo v účelových objektech k tomu určených. Protože je tento proces vázaný k fyzikálním podmínkám, tedy konstantní teplotě, vlhkosti a tmě, soustředovala se výroba až donedávna výhradně do podzemních prostor. Většinou šlo o klenuté podlouhlý sklep s nadzemním domkem. Tak vinařská architektura vypadala až do konce 20. století. Postavit atraktivní vinnatví dnes patří k prestižním zakázkám světových architektů a studií. Dochází ke snoubení genia loci místa s kulturou výroby vína a jeho degustaci, moderních technologií a tradičních postupů. Víno se stalo turistickou atrakcí. Díky této kombinaci novinek začaly vznikat nové domy v moderním architektonickém pojetí.

POPIS MÍSTA
Pozemek se nachází na části vinných Valtických tratích na západ od města na pohraničním hrbetu táhnoucím se od obce Sedlec až k Rakouské obci Katzelndorf, kterému dominuje vinařský kopec Rajtna s kolonádou. Charakteristickou třechto poloh jsou velmi hluboké sporele a ve spodních vrstvách uložené vápencové usazeniny. Budova stojí na pozemcích Valtické vinařské školy, kde se rozkládají vinice a sady na místě střetu dvou cest. Jedna směřující do města a druhá ke kapličce na osu aleje vedoucí z města. Terén je mírně severovýchodně svahový. Z místa objektu je výhled do okolní krajiny severně k Pálavským vrchům a východně na panorama města Valtice.

DŮM JAKO ŽEĎ VINO-HRAD
Výraz vinohrad vznikl na Moravě v lokalitách, kde se vinice zakládaly na kamenných svazech a kameny se vynášely na okraj pozemku, čímž kolem vinic vznikaly ohrady z volně nasypaného kamene. Staré město bylo v historii obehánno hradbami z karpatského pískovce těsněho z blízkého kopce Reitenberge a v některých místech dosahovaly výšky až 5m. Tímto principem kamenů a hradeb se návrh inspiroval. Budova má tvar lineárního zájezu do krajiny ve formě kamenné ždi.

DŮM JAKO CESTA
Budova navazuje na prodloužení osy aleje s kapličkou směřující z města. „skrz“ dům je nově zavedená cyklotrasa a naučná vinařská stezka okolo Valtic s 12 zastaveními. Objekt je možno oběit okolo podél ždi a pokračovat dál do města nebo sejít přímo na jeho střechu, která je vyhlídkovou plošinou do okolní krajiny anebo se vydat stezkou mezi vinicemi a domem, kde se otevírá terasa směrem na město. Vinařství se tak stává cestou samotnou.

Komponovaná krajina os a průhledů / monumenty v krajině / Geometrie řádků linoucích se zvlněnou krajinou / symbiáza krajiny a účelné stavby / pokorná monumentalita

PRŮVODNÁ ZPRÁVA

NÁVRH

Objekt se nachází na pozemcích vinařské školy ve Valticích uprostřed samotných vinic, což se stává velmi výhodným v průběhu skláně, kdy je cesta hrozu do výroby velmi krátká. Celková rozloha činí 28 ha, z toho 11,5 ha vinic. Z celého území bude areál vinařského centra zabírat 2 ha. Návrh také počítá s osazením 1,5 ha nových vinic a s odstraněním plechového objektu skladu u vstupu do areálu. Budova se nachází na styku dvou cest a její formu určují popisované principy os, ždi a výhledů do krajiny. Součástí návrhu jsou také 3 vinné terasy navzájem propojeny průhledy. Prvky areálu (vinnatví, kaplička, terasy) jsou tak komponovány podobně jako sálehy v okolní krajině.

ZDI

Objekt je veškerý mezi dvě sbíhající se osy kamenných ždi. Severní žed je podstatně vyšší, jasná a strohá, pouze s podélnými otvory v místě výhledů a jedním průtřezem – vstupem na terasu. Postupně se zatažává do svahu a dále pokračuje ve formě snížené kamenné ždky ke kapličce a aleji. Druhá, jižní žed je naopak snížená a otevírá nám výhled v celé délce budovy směrem na Valtice.

VSTUP

Od hlavní příjezdové cesty sadem a vinicemi se nám otevírá přímý pohled na Pálavské vrchy a jasná forma budovy postupně se zatažávájí do svahu. Od příjezdu jsou patná dvě patra. Do expedice a výroby se dostává přímo z terénu. Na terasu pak vede široké schodiště. Či cesta mezi budovou a vinicí směřující ke kapličce.

VÝROBNÍ ČÁST

Veškerá výrobní část se postupně zanořuje pod zem mezi kamenné ždi pro nejlepší udržení stále teploty a vlhkosti. Pouze příjem tramů – bytů prostor, kde dochází k odměnění a pomletí, se nachází v úrovni terénu. Díky tomu může vinařství využívat gravitační princip výroby, kde se mýlnék, lis a tanky na víno nacházejí ve třech různých výškových úrovních. Jedná se tak o velmi šetný způsob. Díky této metodě a blízkosti přílehlých vinic probíhá výroba tou nejprůběžnější cestou, jaká je jen možná. Po vylisování vše putuje do fermentačních tanků, které se nacházejí nejnižší v celé hale a je možno je pozorovat na okenním ochozu. Tanková hala s lemovou se nachází v jednom otevřeném prostoru. Sklep sudů a sklad pro dozrávání lahví jsou odděleny zvlášť pro udržení požadovaného klimatu. Celá spodní část stavby je propojena a nadimenzovaná pro manipulaci vysokozdvíhového vozku, který se tak může dostat do všech výrobních částí. Expediční sklad zabalených výrobků je propojen malým výtahem do horního skladu vinných.

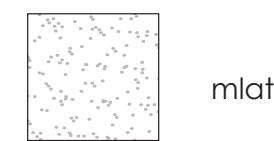
Návrh je dimenzován na kapacitu z okolních 13 ha přílehlých vinic s rezervou pro případ rozšíření výroby. Celková roční produkce vinařství bude činit 35-40 tisíc lahví.

NAVŠTĚVNICKÁ ČÁST

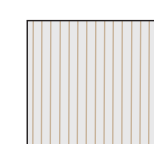
Hlavním cílem bylo co nejvíce podtrhnout výhled na město a okolní krajinu. Horní část budovy tvoří velká podélná terasa se sníženou kamennou ždi. Vnitřní část je směrem k výhledu prosklená a stěny lze v určitých místech odsunout. Téměř se tak vytváří hranice mezi interiérem a terasou. Síní proti jižnímu slunci zajišťuje přesahující střecha nesená sloupy. Hrana střechy a snížené ždi tak podtrhují horizontální výhledu. Do severní ždi jsou v místech výhledu na Pálavu prořezané podélná okna. Na terasu se návštěvníci dostanou po schodech od hlavní příjezdové cesty, nebo cestou mezi ždi a vinicí či po schůdkách z vyhlídky na střechu, kde se také nachází zastávka pro cyklisty. V horní části se nachází vinná s prezentací a výstavou vín, příprava s kuchyňkou a sklad. Vedle pak samostatná degustační místnost s panoramatickým výhledem na Pálavu. V případě výjimečných akcí jako školení či leambuilding lze degustační místnost a vinnou propojit či oddělit pomocí mobilní skládací příčky. Z vinných se po schodech dostaneme do foyer ve spodní části budovy, odkud je průhled do sklepa sudů. Odkud pak do přednáškového sálu a na toalety. Přední část vinných je řešena formou klidové zóny, čítárny. Je zde možnost si přičíst či zakoupit veškeré potřebice o víně, které vydává národní centrum vína a další produkty. Zádni část slouží zaměstnancům. Je zde kancelář, toalety a zvlášť oddělená zázemí pro zaměstnance vinných a kanceláře od zázemí pracovníků výroby. Zádni část objektu za manipulačním prostorem je není podsklepená. Nachází se zde 6 pokojů pro příležitostné ubytování při degustacích. Každé dva pokoje mají terárku ve formě „výkusu“ do kamenné ždi orientovanou směrem do vinice. V areálu jsou dále rozmístěny tři vinné terasy navzájem propojeny průhledy a také ampelografická zahrádka, která zahrnuje ukázky různých odrůd vinné révy.

- 1 hlavní vstup do areálu
- 2 horní vstup od kapličky
- 3 odstranění objektu skladu
- 4 výsázení nových vinic
- 5 meruňkový sad
- 6 budova vinařství
- 7 příjezdová cesta do Valtic
- 8 kaplička
- 9 terasa U kapličky
- 10 terasa Na vinici
- 11 terasa Na pomezí
- 12 akumulční nádrž na zavlažování
- 13 parkovací stání

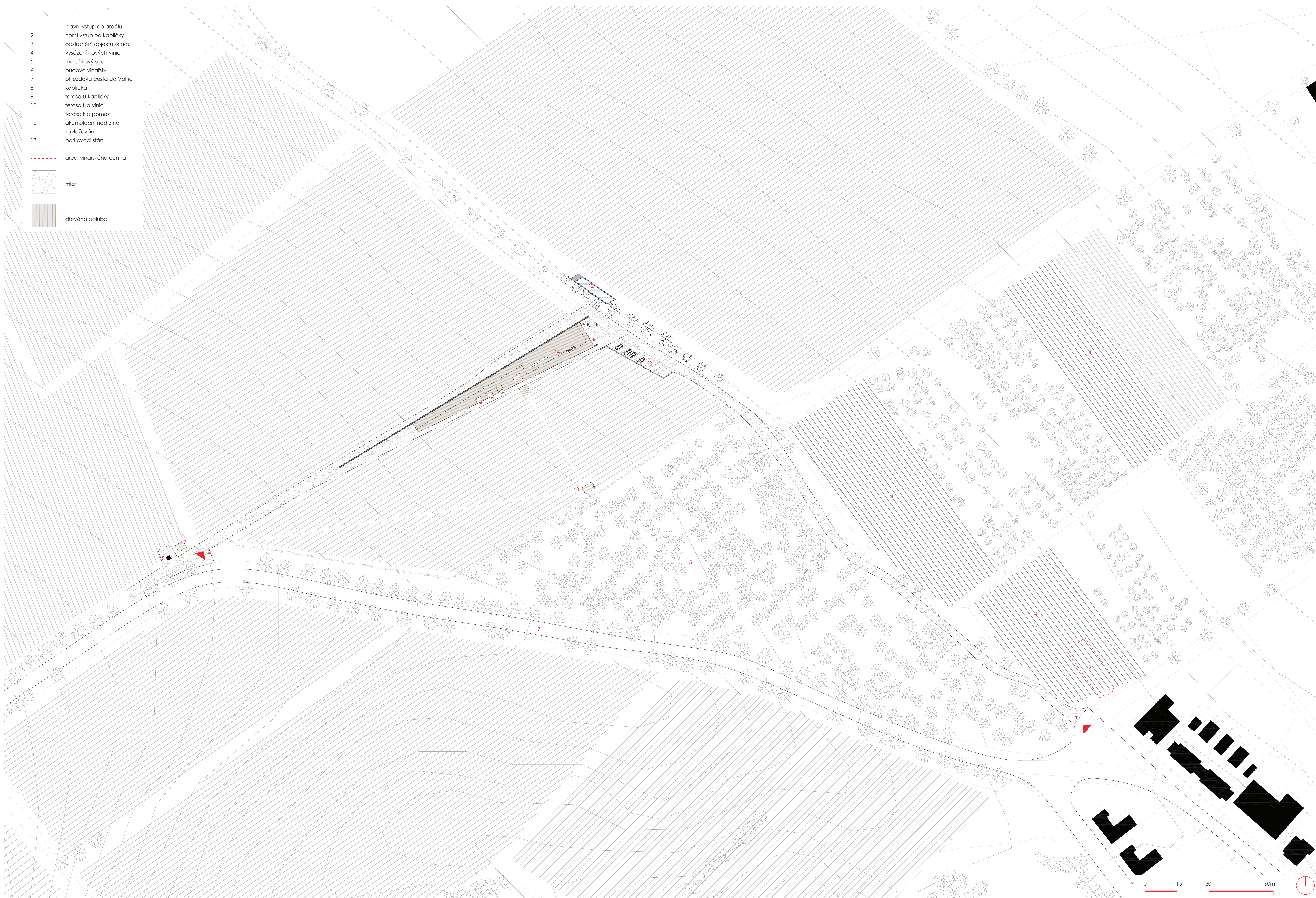
..... areál vinařského centra

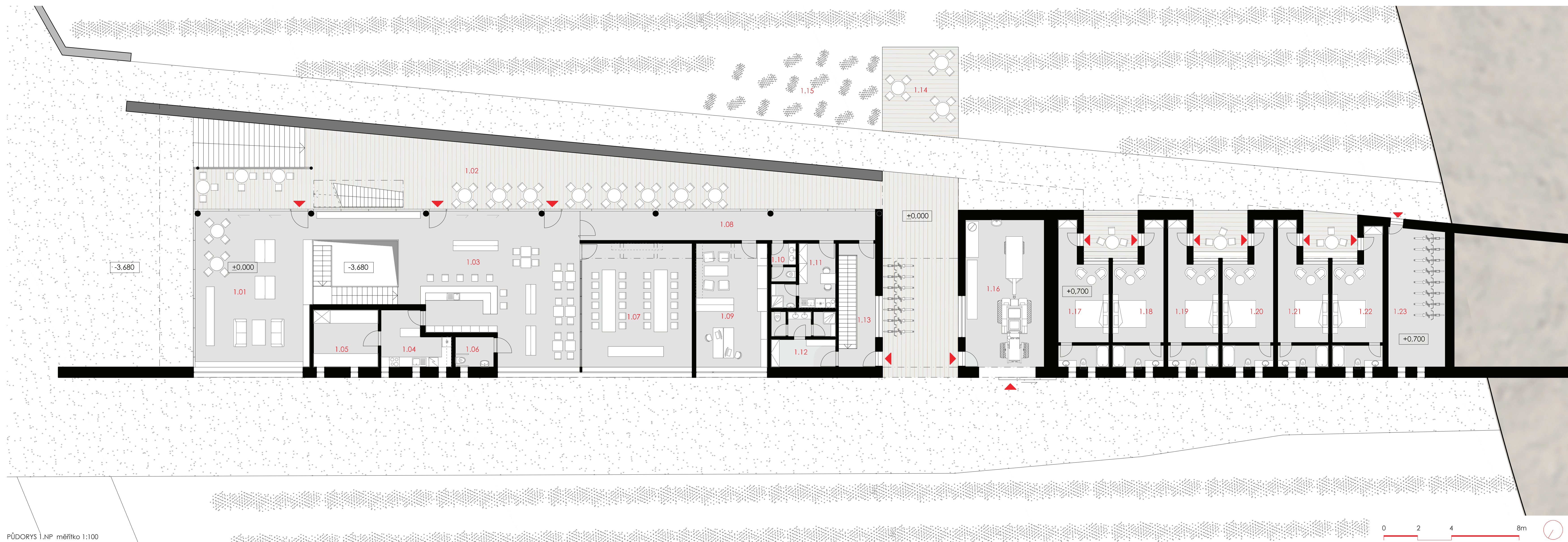

mlat

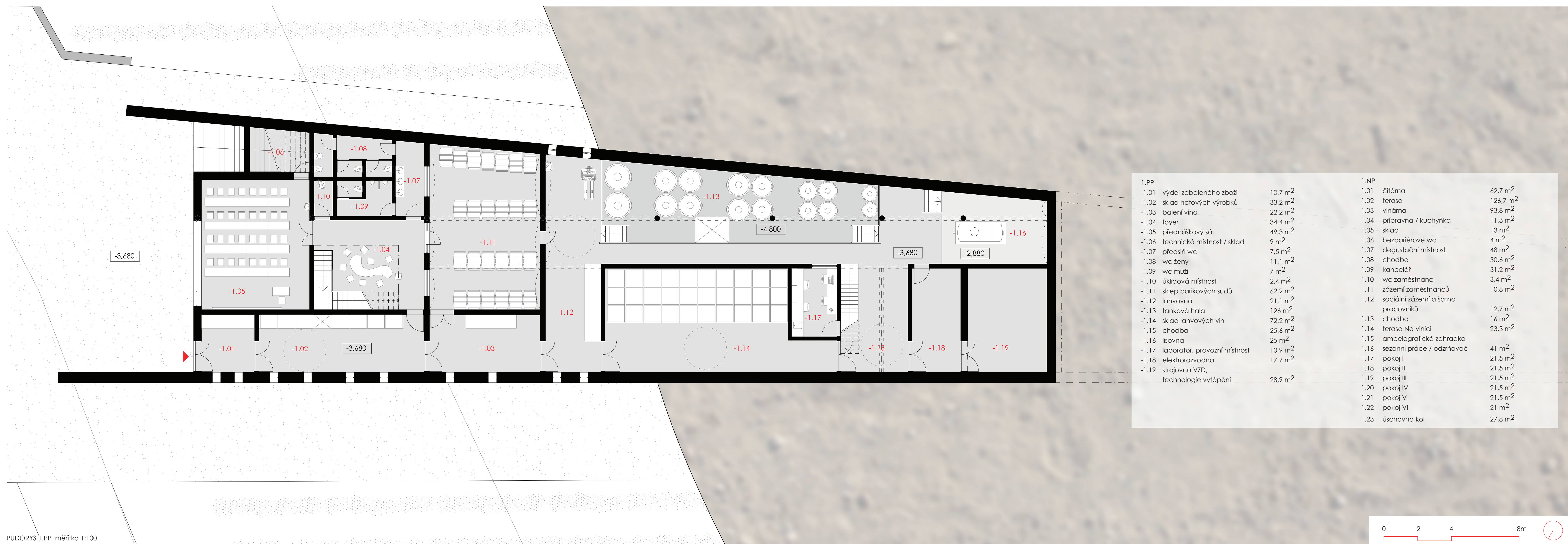

dřevěná paluba

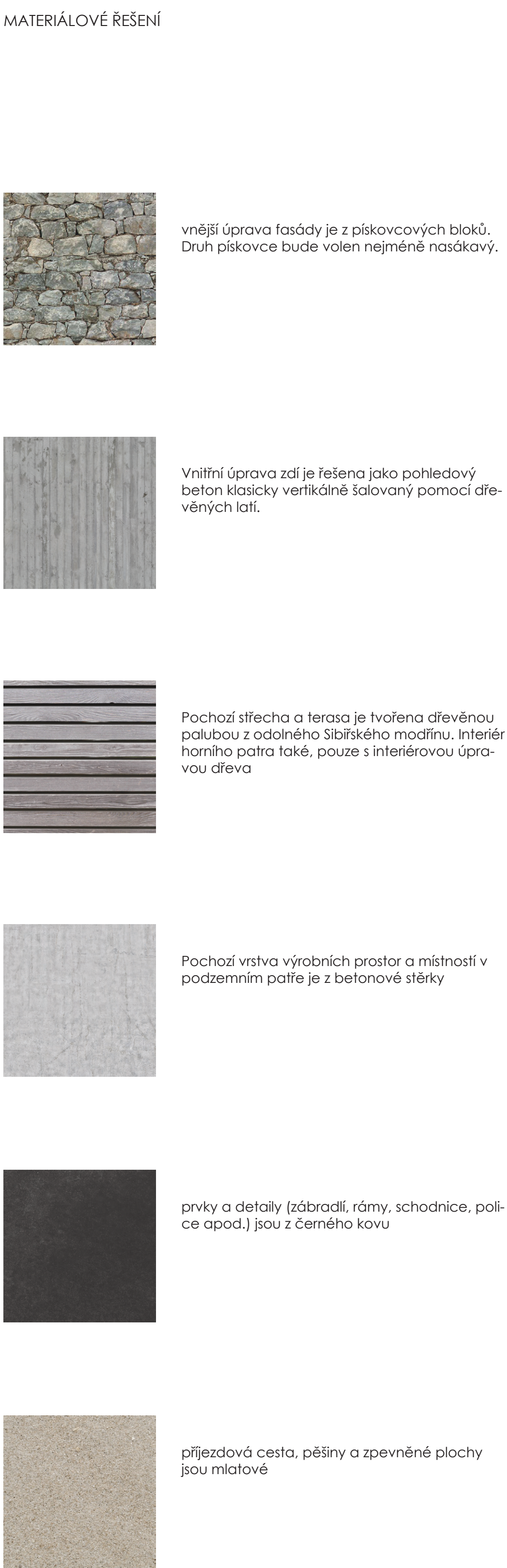
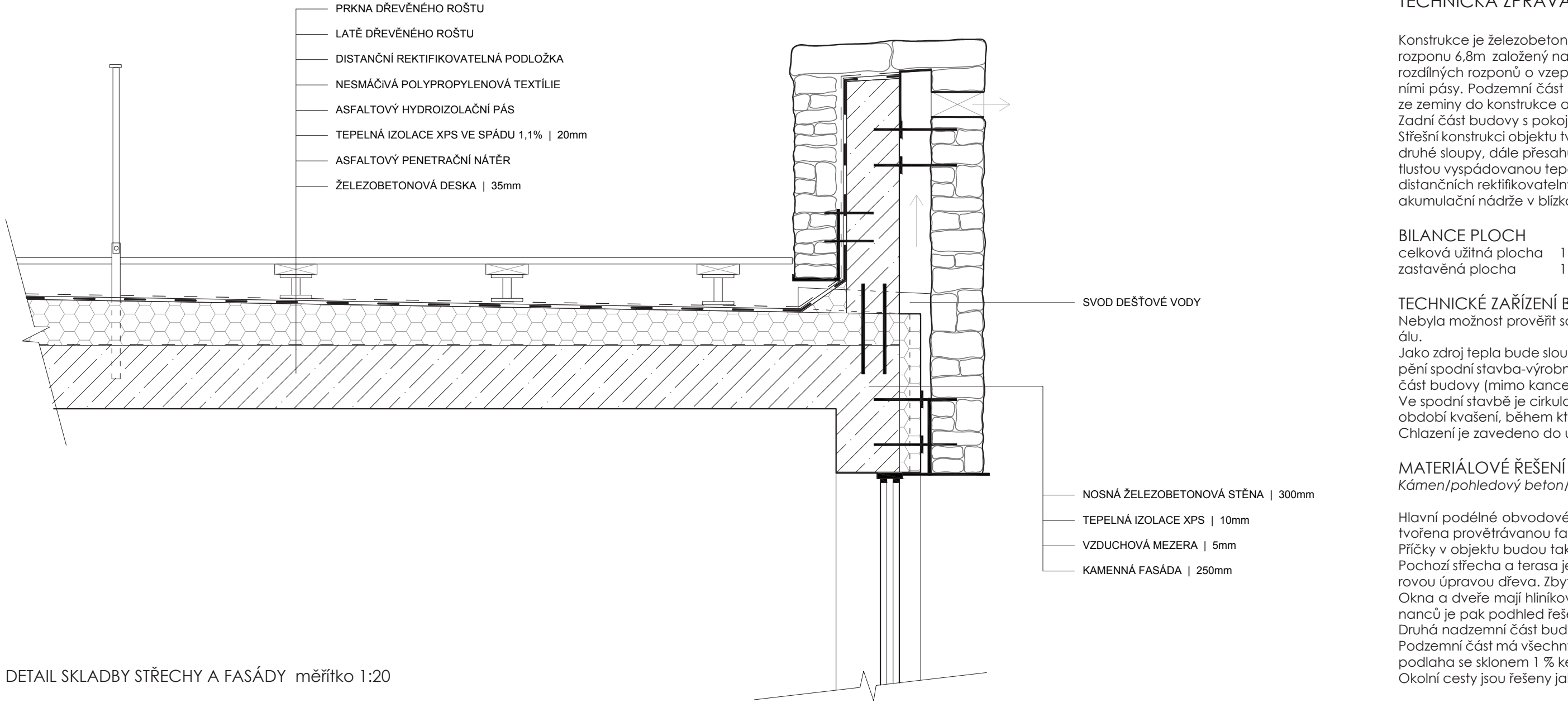
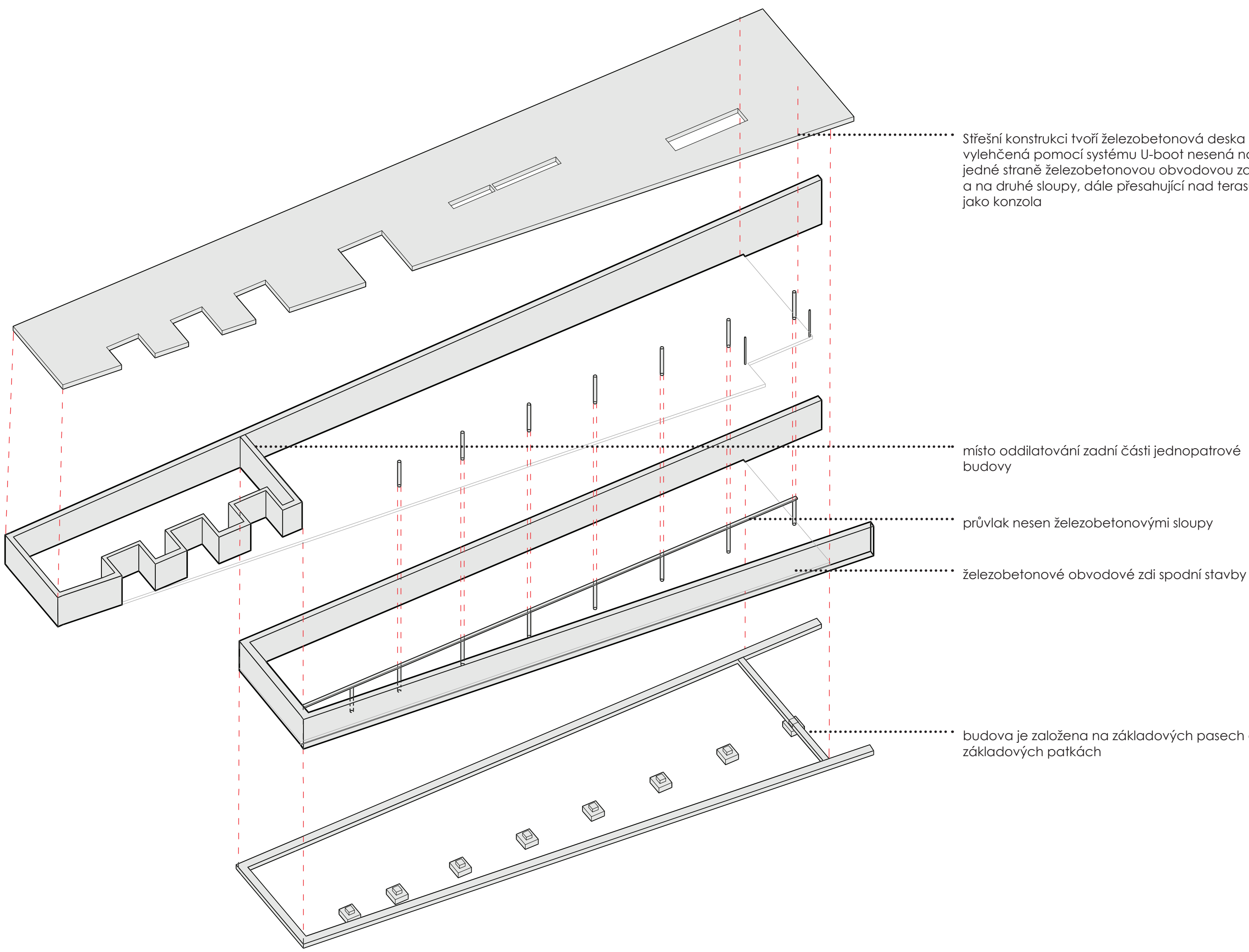
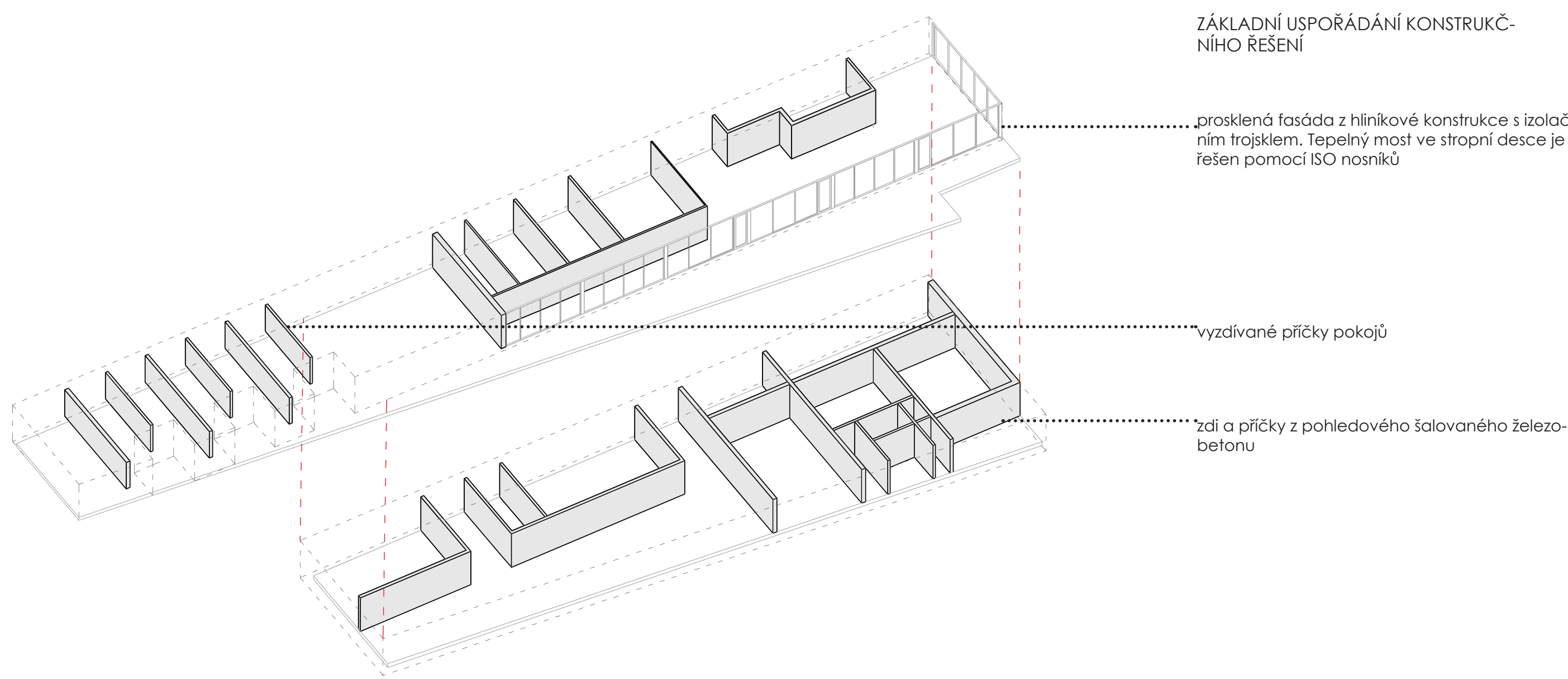
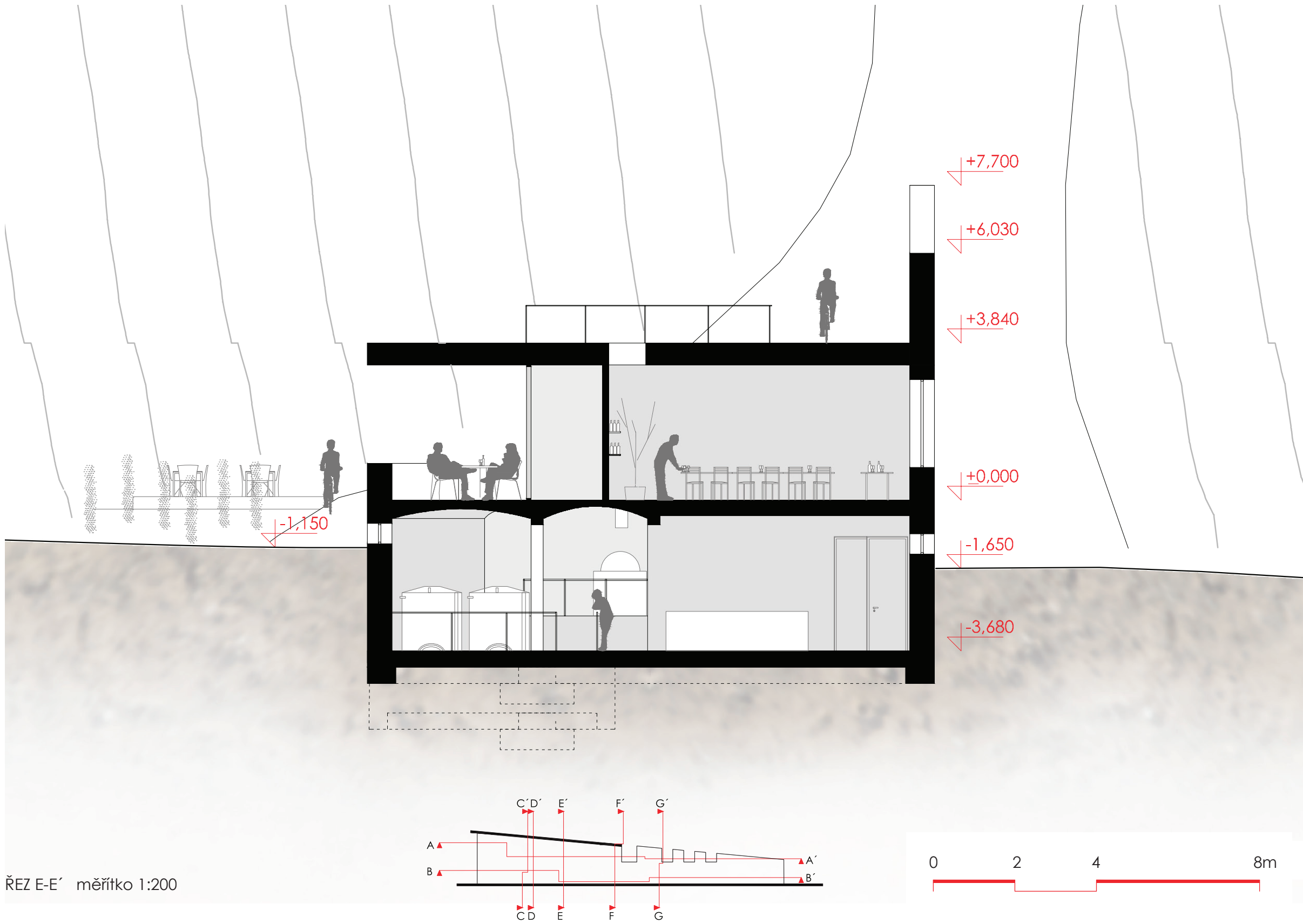
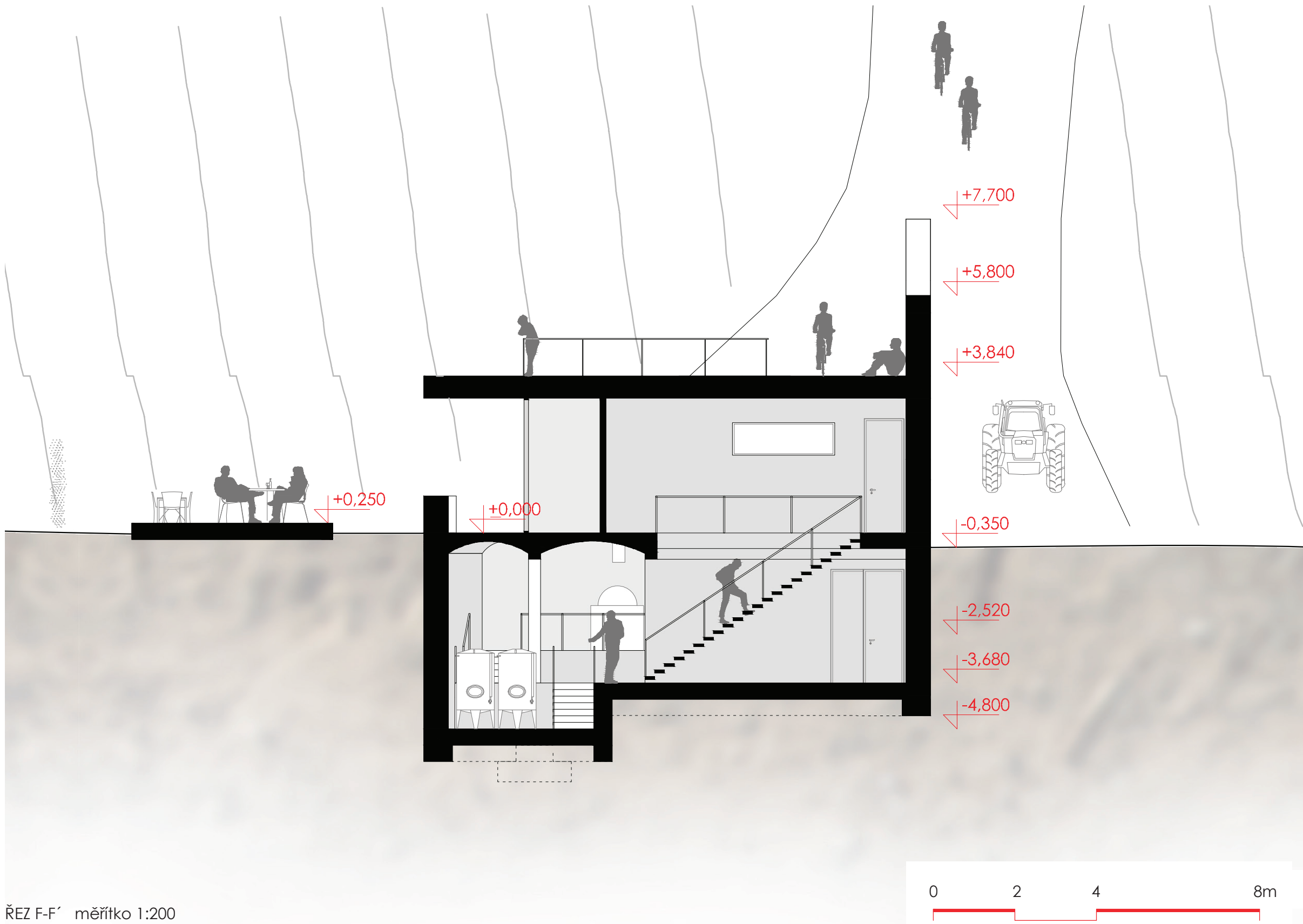
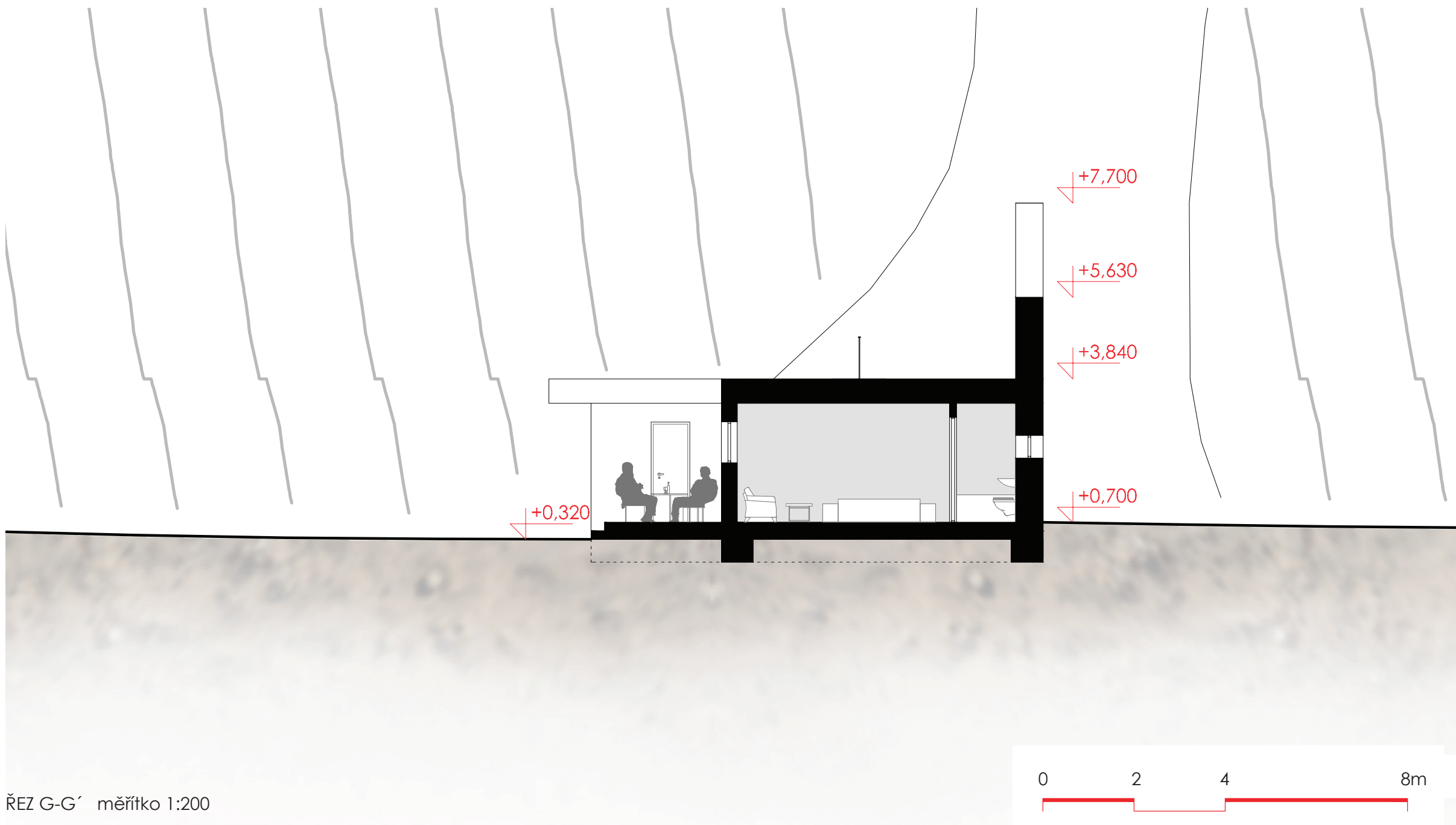

PŮDORYS 1.NP měřítko 1:100

PŮDORYS 1.NP měřítko 1:100

TECHNICKÁ ZPRÁVA

Konstrukce je železobetonová. U spodní stavby je svíslá nosná konstrukce tvořena hlavními obvodovými zdmi založenými na základových pasech a sloupový systém o rozponu 6,8m založený na základových patkách. Stropní konstrukci tvoří monolitická železobetonová deska, v lankové hale a sklepě sudů pak železobetonové klenby razálních rozponů o vespětí 300mm. V místě objektu nepředpokládáme spodní vodu. Hydroizolace spodní stavby je tvořena natavitelnými asfaltovými hydroizolačními pásy. Podzemní část výrobní haly a skladu lahví není tepelně izolovaná, což je žádoucí pro udržení konstantního klimatu v této části objektu a předávání tepla ze zeminy do konstrukce a naopak. Zadní část budovy s pokoji již není podsklepená a je oddalovaná od zbytku stavby.

Střešní konstrukci objektu tvoří železobetonová deska tloušťky 300mm vylehčená pomocí systému U-boot nesená na jedné straně železobetonovou obvodovou zdí a na druhé sloupy, dále přesahující nad terasu jako konzola. Tepelný most ve stropní desce je řešen pomocí ISO nosníků. Střecha je jednaplášová pochodí tvořena 200mm tlustou vyspádovanou tepelnou izolací. Na ní jsou umístěny asfaltové hydroizolační pásy s možností dilatace. Pochodzí vrstva tvoří dřevěná paluba vyrovnávaná pomocí distančních rektifikovatelných podložek. Svody dešťové vody jsou skryty ve fasádě ústící do kamenného žlabu podél hlavní zdi budovy. Dešťová voda je sváděna do akumulační nádrže v blízkosti objektu a dále slouží pro zavlažování.

BILANCE PLOCH
celková užitná plocha 1110 m²
zastavěná plocha 1140 m²

TECHNICKÉ ZAŘÍZENÍ BUDOVY

Nebyla možnost prověřit sondou hloubku podzemní vody, tudíž předpokládáme vadovod. Kanalizace je napojena na městskou ČOV v místě hlavního vjezdu do areálu.

Jako zdroj tepla bude sloužit kombinace tepelných čerpadel a elektrického vytápění. Vytápět se bude kombinací radiátorů a podlahového vytápění. Z hlediska vytápění spodní stavba-výrobní část využívá především akumulaci tepla ze zeminy, kde se předpokládají nižší teploty pro výrobu vína s přitápěním během zimy. Nadzemní část budovy (mimo kancelář a zázemí zaměstnanců) uvazuje převážně sezonní provoz (od jara do podzimu) s nárázovými akcemi během zimního období. Ve spodní stavbě je cirkulace vzduchu řízena pomocí vzduchotechniky. Pevně se však bude využívat větrání přirozené pomocí oken a ventilátorů hlavně během období května, během kterého je nutná obměna vzduchu 6 až 12 krát za hodinu. Chlazení je zavedeno do učebny, degustační místnosti a kanceláře. Celé horní patro je pak větráno přirozeným způsobem dveřmi, okny a větracími štěrbinami.

MATERIÁLOVÉ ŘEŠENÍ POVRCHŮ

Kámen/pohledový beton/dřevo/černý kov/sklo/betonová stěrka/mlát

Hlavní podélné obvodové konstrukce mají podobu kamenných zdí. Vnitřní úprava je pohledový beton klasicky vertikálně šalovaný pomocí dřevěných latí. Vnější je tvořena provětrávanou fasádou z pískovcových bloků. Druh pískovce bude volen nejméně nasáklý. Příčky v objektu budou také řešeny jako šalovaný pohledový beton, zázemí zaměstnanců a toalety pak jako vyzdívané s bílou omítkou.

Pochodzí střecha a terasa je tvořena dřevěnou palubou z odolného štiřského modřínu. Interiér (vinárna, degustační místnost, chodba a kancelář) také, pouze s interiérovou úpravou dřeva. Zbytek místností má pochodzí vrstvu z betonové stěrky.

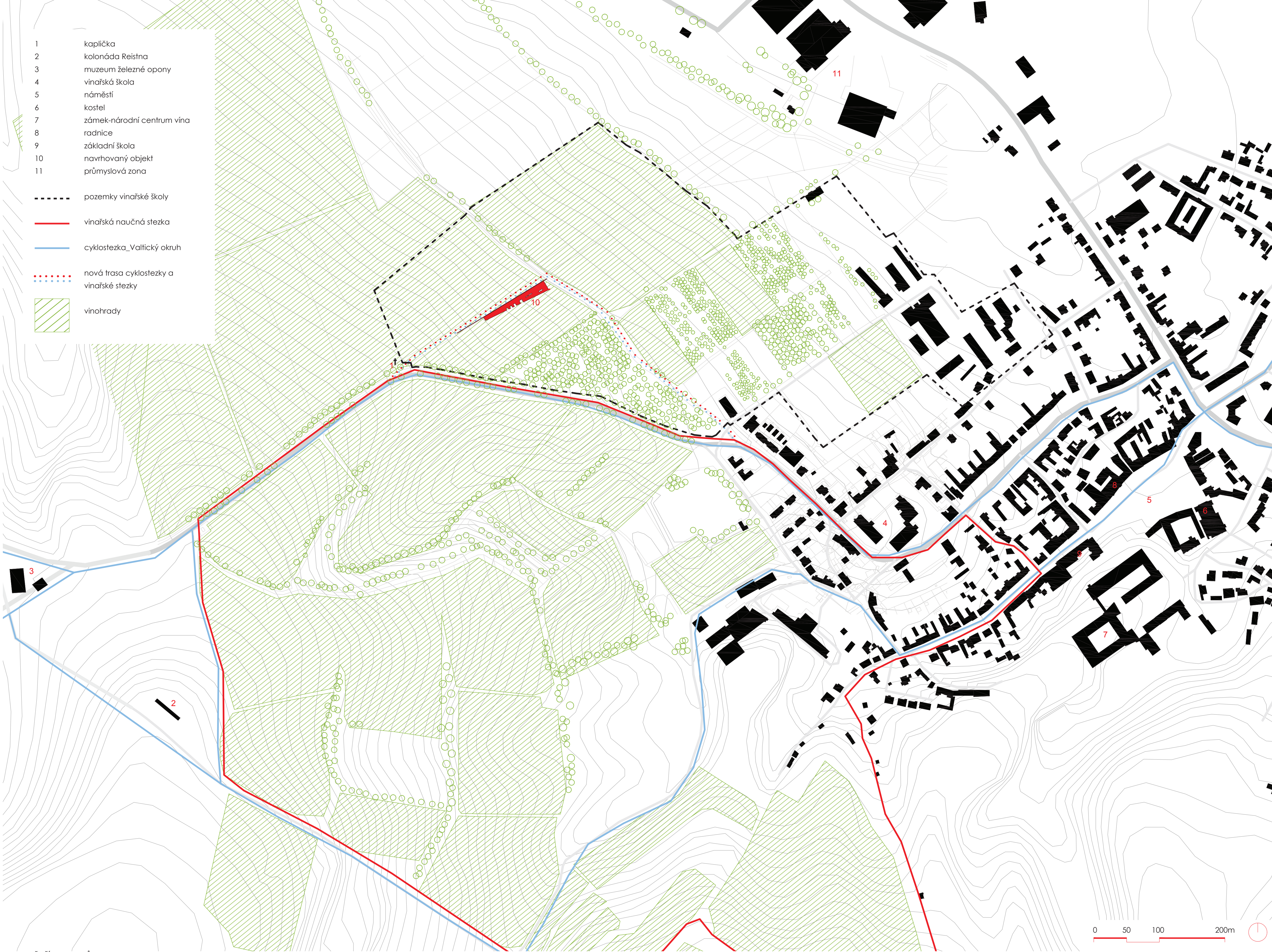
Okna a dveře mají hliníkovou konstrukci a jsou z izolačního trojglasu. Pohled tvoří samotná železobetonová deska s příčným šalováním. V kanceláři a zázemí zaměstnanců je pak podhled řešen jako zavěšený s povrchovou úpravou betonovou stěrkou.

Druhá nadzemní část budovy s pokoji je vyzdívaná s bílou omítkou a dřevěnou podlahou. Podzemní část má všechny stěny z pohledového betonu vertikálně šalovaného dřevěnými latěmi a na podlaže je betonová stěrka. V prostorách výroby je omyvatelná podlaha se sklonem 1 % ke štěrbinovému vpustím. Stěny jsou z omyvatelného pohledového betonu.

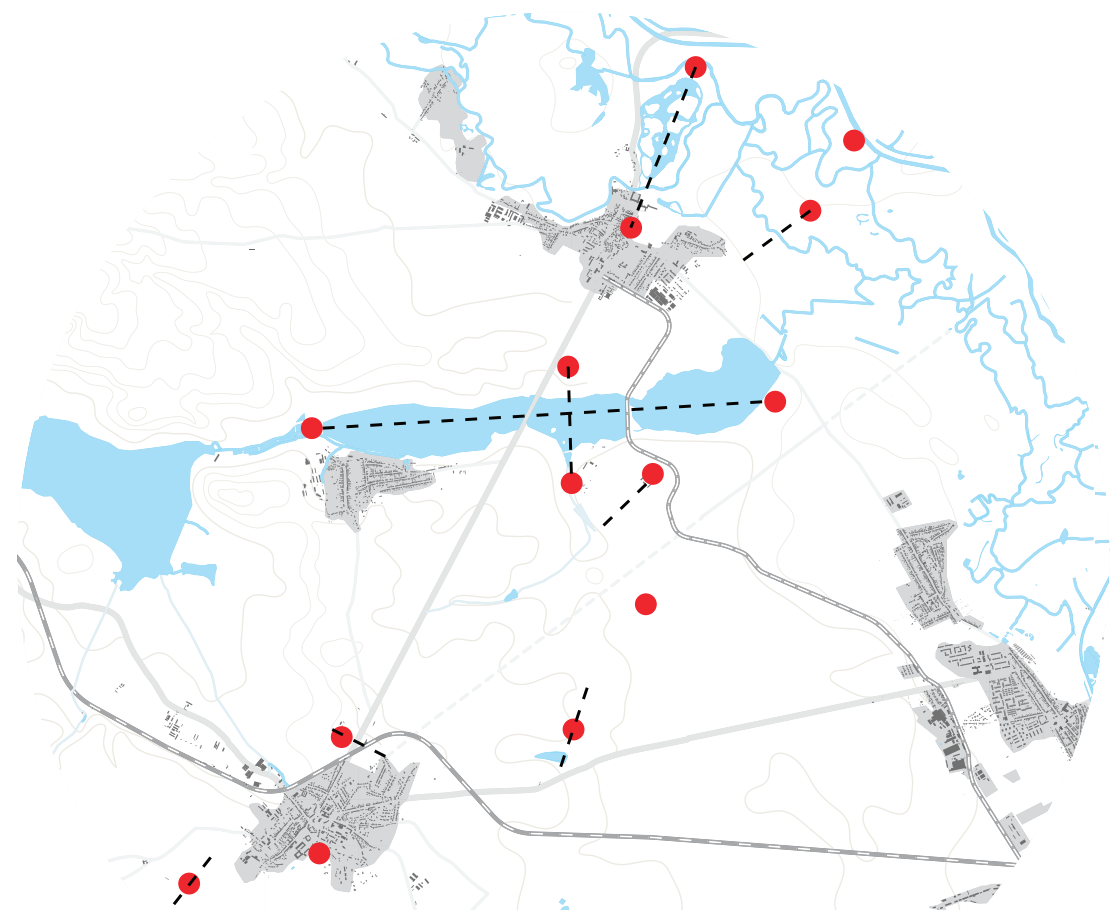
Okolní cesty jsou řešeny jako zpevněný mlátový povrch.

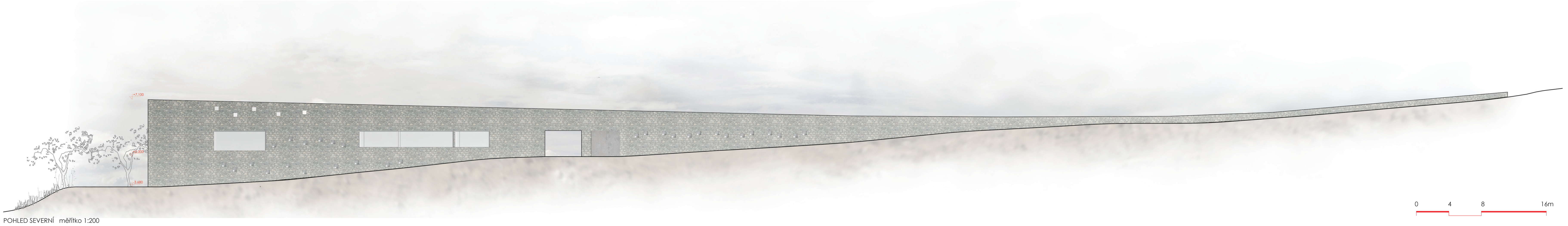
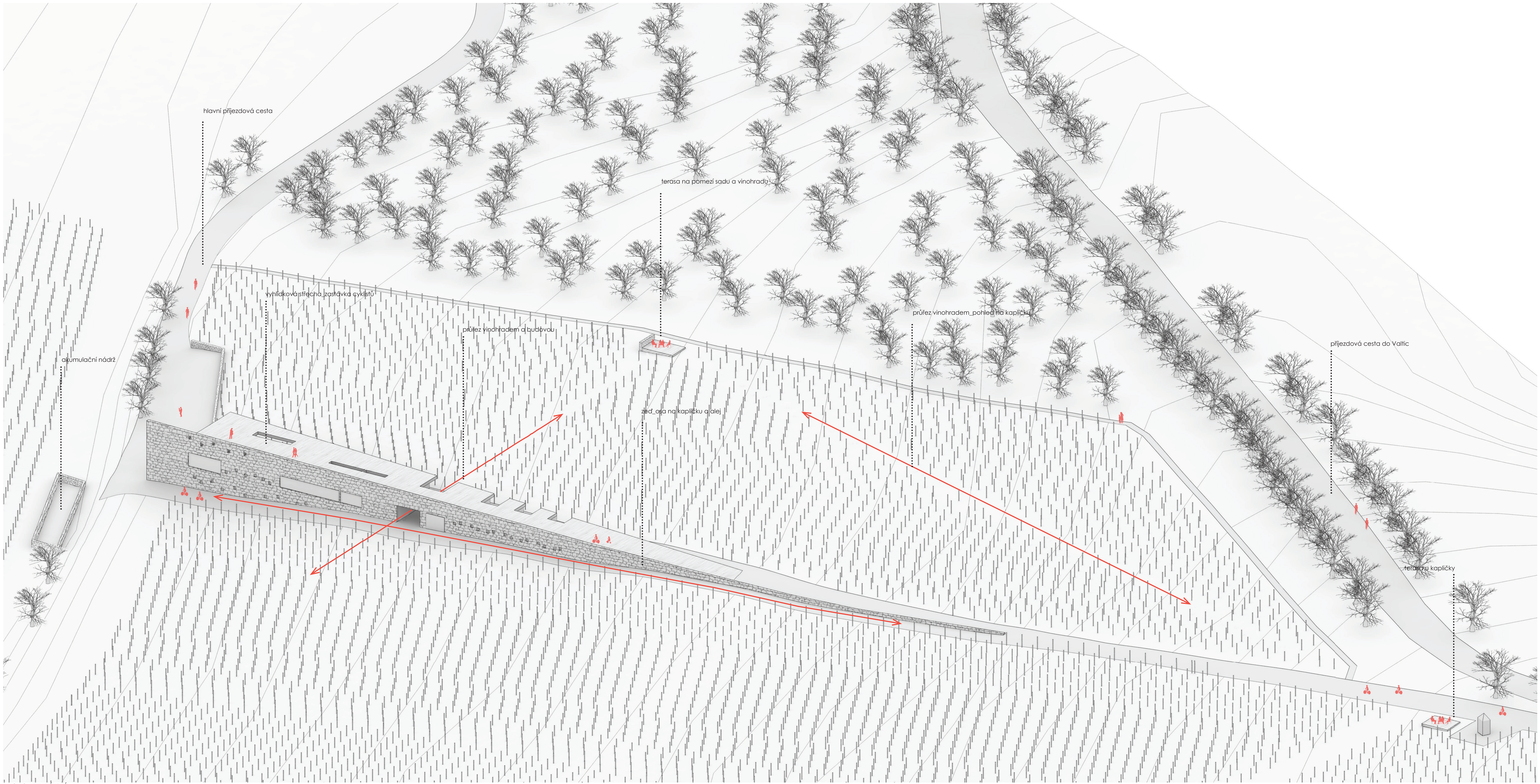

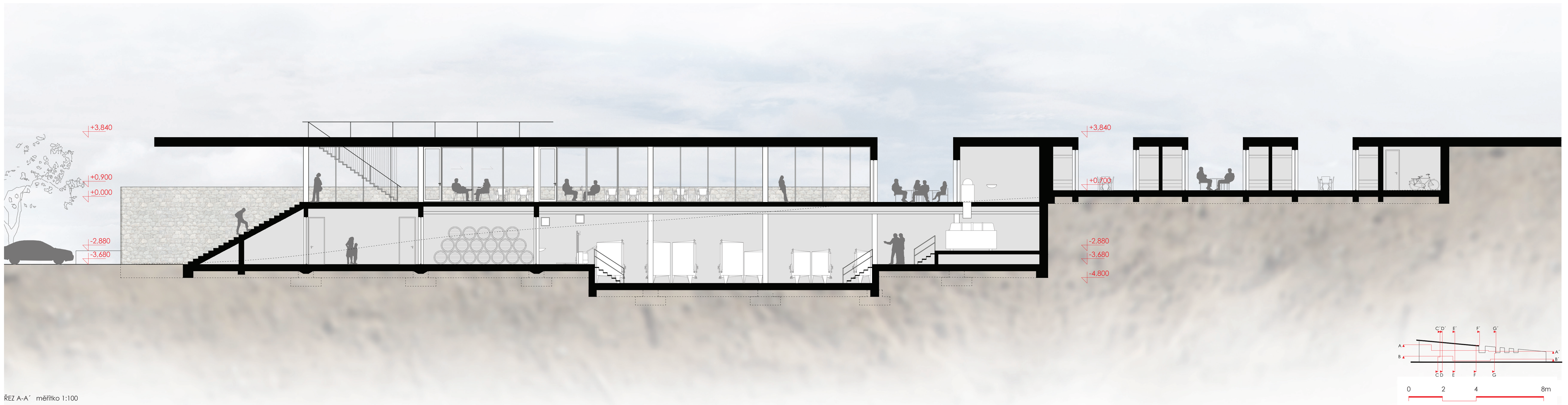

SITUACE ŠIRŠÍCH VZTAHŮ

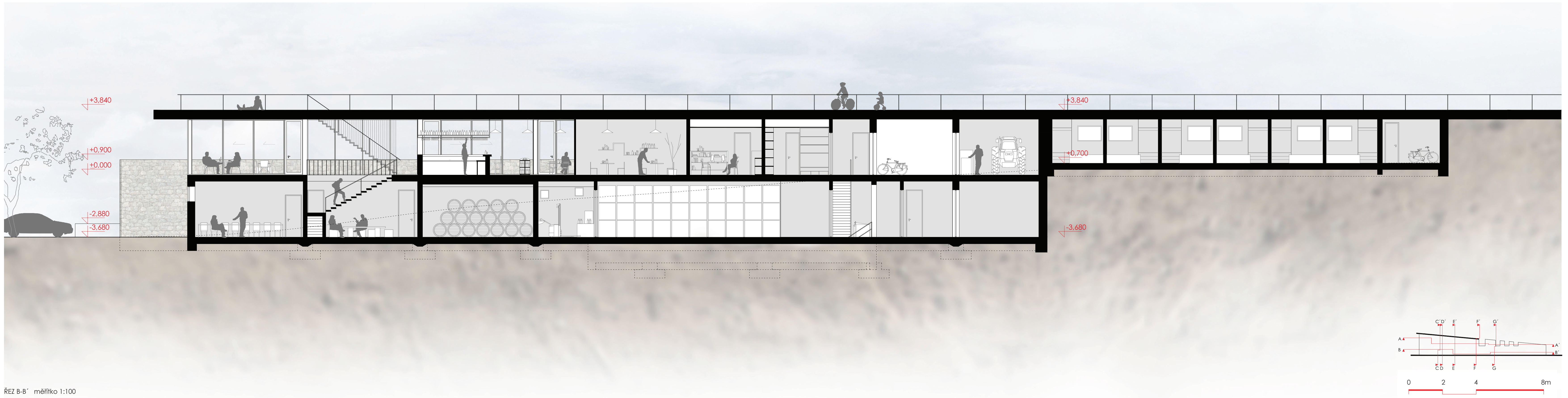

stavby Lednicko-Valtického areálu_přehledy a osy

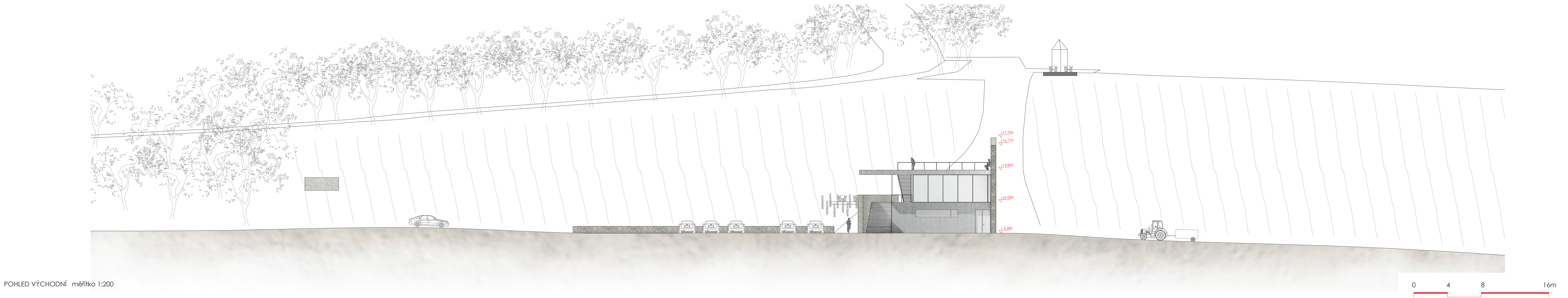

ŘEZ A-A' měřítko 1:100

ŘEZ B-B' měřítko 1:100

POHLED VÝCHODNÍ měřítko 1:200

